

Jan Hrušínský: Když vedete divadlo, je dobré znát zblízka profese, které k němu patří

Sobota, 24 Srpen 2024 08:47 KULTURA21.CZ, Veronika Pechová

„Jsem rád za každou roli, která je dobře napsaná, je v ní člověk se všemi klady i zápory, když je v ní zkrátka co hrát. Dobrá hra je u divadla základním předpokladem k tomu, aby její inscenace diváka oslovila, aby mohla mít úspěch,“ přiznává principál Divadla Na Jezerce Jan Hrušínský, který se divadlu profesionálně věnuje bezmála padesát let.

Pocházíte z rodiny s bohatou hereckou tradicí, jejíž kořeny sahají do 19. století, období kočovných společností. Jaké bylo vyrůstat v takovém prostředí? Jak jste prožíval svá dětská léta?

Měl jsem krásné dětství a prožíval jsem ho jako každý jiný kluk. Většinu času jsme trávili hraním si na všechno, co jsme zrovna viděli v kině – na indiány, kovboje, piráty. Protože jezdilo málo aut, mohli jsme hrát třeba fotbal přímo před domem na ulici. Divadlo mě bavilo, zvláště komedie. Třeba Jippeho z vršku jsem v Národním divadle viděl asi pětkrát. Díky rodičům jsem viděl řadu skvělých inscenací divadelní Prahy šedesátých let.

K herectví jste se brzy dostal i vy a na jevišti jste se objevil jako malý kluk. „Už v pěti letech jsem poznal báječnou a nesdělitelnou atmosféru Komorního divadla, kde byla úžasná herecká parta a výborný repertoár.“ Pamatujete se na ten pocit, když jste poprvé stál na prknech, která znamenají svět?

Kdy jsem stál na jevišti poprvé, si nepamatuji, spíše když jsem asi v deseti letech hrál poprvé dětské role v několika hrách v Národním divadle. To bylo úžasné, protože jsem díky tomu poznal řadu výjimečných herců, jako byli např. Karel Höger, Dana Medřická, Vlasta Fabianová, Bohumil Záhorský, Ladislav Pešek, Olga Scheinpflugová, Jaroslav Marvan, Jan Tříška, Marie Tomášová, Miloš Nedbal, Kemr, Lukavský, Munzar, Holišová, Brabec, Macháček, Bohdanová a mnoho dalších, což zní dneska téměř neuvěřitelně. A můj táta, pochopitelně.

BLÁZŇIVÁ ZE CHAILLOT

Foto z roku 1966 v inscenaci *Bláznivá ze Chaillot*, Jan Hrušínský a Olga Scheinpflugová, ND Praha

Jednou jste řekl, že vám tatínek, dnes již herecká legenda Rudolf Hrušínský, předal lásku k divadlu, které jste chtěl dělat vždycky. Vystudoval jste konzervatoř a první angažmá získal v Činoherním studiu v Ústí nad Labem. Pak jste v Praze hrál v Realistickém divadle a poté v Divadle Na Zábradlí. A v roce 2002 jste spolu s manželkou založili vlastní divadlo. Jednou jste řekl, že založení divadla byl návrat k tradici a splnění vlastního a otcova snu. Čím je pro vás divadlo? Je podle vás „gruntem“ herecké práce?

Nevím, jestli je divadlo gruntem herecké práce, ale je nesmírně zábavné a čím víc o něm člověk ví, tím k němu přistupuje s větší odpovědností. Jan Grossman říkal, že se divadlo a herectví nesmí brát moc vážně, ale o to vážněji se musí tvořit. Když je to současně i zábavné, je ideální kombinace. Táta zase říkal, že divadlo se nedá dělat bez pokory. Kdo ji v sobě nemá, je na jevišti jen exhibicionista nebo šašek. Ti největší herci většinou v sobě pokoru mají.

V divadle působíte jako principál, také jako herec a vyzkoušel jste si rovněž režii např. Charleyova teta, Večer tříkrálový, Othello, Jeppe z vršku. Co vás přivedlo k režii? Připravujete jako režisér něco nového?

Nepřipravuji. Charleyovu tetu hrajeme už 15 let, má přes 300 vyprodaných repríz a pořád herce i diváky baví. Stejně jsem měl rád Večer tříkrálový nebo Jeppeho z vršku. Othello se tak nepovedl. Režie pro mě byla dobrou zkušeností k formování divadla do podoby, kterou chci, aby Jezerka měla. Když vedete divadlo, je dobré znát zblízka profese, které k němu patří. V posledních letech se soustředím na produkci a dramaturgii. Nemám přehnané osobní ani herecké ambice a upřímně se raduji, když jsou oceněni kolegové, třeba Cenou Thálie nebo když má inscenace, ve které sám nehraji u diváků i kritiků úspěch. Snažíme se, aby hry v

našem divadle byly pro diváky přitažlivé, zábavné a zároveň měly přesah a společenský dopad díky tématům, které se vztahují k tomu, co aktuálně prožíváme.

Rok 1966, inscenace Bláznivá ze Chaillot, ND Praha

V divadle jste vytvořil řadu rolí a na své domovské scéně hrajete v inscenacích jako je např. Občan první jakosti (Artur Strauss), Bylo nás pět, tenkrát (Eda Kemlink), Komedianti (principál), Práskni do bot (Šulin), Je úchvatná! (St. Clair). Jaké role rád ztvárňujete? A splnil jste si své herecké sny?

Věnuji se divadlu profesionálně už téměř 50 let. Naučil jsem se za tu dobu nemít herecké sny. Takže si je nepotřebuji plnit. Jsem rád za každou roli, která je dobře napsaná, je v ní člověk se všemi klady i zápory, když je v ní zkrátka co hrát. Dobrá hra je u divadla základním předpokladem k tomu, aby její inscenace diváka oslovila, aby mohla mít úspěch. Aby byla úspěšná umělecky i komerčně. Bez komerčního úspěchu nemá divadlo smysl. Žádné a nikde na světě. Hrát pro poloprázdný sál a vysávat při tom stále dokola městský nebo státní rozpočet dotacemi umí každý trouba. Nyní připravujeme původní hru o Tomáši Baťovi, Baťman. A Baťa razil heslo, že nic, co se samo neuživí, nemá smysl podporovat. To je věta, která by se měla v České republice tesat. Kéž bychom měli takové podnikatele, jakým byl Baťa! Poctivý a přitom dokonale komerčně úspěšný. Byl tak úspěšný, že si mohl dovolit stavět školy, nemocnice, domky pro své zaměstnance, budovat město Zlín tak, aby vzkvétalo. I kultura může přispívat k rozkvětu měst – a nikoliv k ruinování jejich rozpočtu. To je moje zkušenost.

Jan Hrušínský v inscenaci Bylo nás pět, tenkrát v Divadle Na Jezerce

Jako mladý jste se před kamerou setkal se svým tatínkem v TV filmu Případ Mauricius (1969), kde jste si zahráli otce a syna. Dnes hrajete a scéně se svoji dcerou Kristýnou v inscenaci Mandragora, kde hraje také vaše manželka Miluše, s níž se setkáváte i ve hrách jako Takový žertík, Zahraj to znovu, Same nebo Nadílka. Jaké to je na scéně s manželkou a dcerou?

Stejně jako s jinými kolegy. Možná o něco komfortnější, protože se navzájem dokonale znáte a víc a lépe na sebe slyšíte. Takže je to většinou výhoda.

U příležitosti stého výročí narození vašeho otce, jste v roce 2020 napsal spolu Nikolou Hrklovou a Janem Balcarem knihu Rudolf Hrušínský: 100 rozmarných let. Jste autorem knihy fejetonů Vážně jste to nečetli? (2003) a také publikace Divadelní společnost Jana Hrušínského 15 let – Divadlo Na Jezerce (2017). Jak se vám pracovalo na knížce o tatínkovi?

Knihu o tátovi jsem nenapsal. Byl jsem jejím editorem a vybíral jsem a popisoval více než 900 fotografií, které kniha obsahuje. V textu, který psala a z dobových materiálů sestavila Nikola Hrklová je ale mnoho mých zkušeností, navazuje i na vědomosti, které o mém tátovi nasbírala divadelní historička a spisovatelka Marie Valtrová a výrazně se na knize podepsal i grafik Jan Balcar. Je to úžasná kniha a trochu neprávem ji minul zájem literárních recenzentů, protože byla vydána dva dny před uzavřením všech knihkupectví v republice, protože na světě začal řádit čínský covid a kniha nesměla mít ani zamýšlený křest. Pokřtít ji měl Zdeněk Svěrák a já s bratrem Rudolfem. To všechno se nesmělo veřejně uskutečnit. Přesto se „Rudolfa“ prodalo téměř pět tisíc výtisků, což považuji i přes zmíněné okolnosti za obrovský úspěch.

DNJ DIVADLO
NA JEZERCE

Připravujeme

REŽIE: Petr Vacek

Baťman

Baťa. Švec, který dobyl svět!

Plánovaná inscenace Divadla Na Jezerce: Baťman plakát

Spolupracoval jste s řadou osobností. Na koho rád vzpomínáte?

Na všechny. Tedy osobnosti. Měl jsem na ně štěstí.

Jak rád trávíte chvíle volna? Patříte k lidem, pro které je jejich profese také koníčkem?

I když je moje profese mým koníčkem, volno je volno a dovedu ho náležitě vychutnat. Třeba jen tím, že v takových chvílích nedělám nic. Dalo by se s trochou nadsázky říct, že volno je také mým koníčkem.

Jan Hrušínský:

- Narodil se 9. 6. 1955 v Praze a pochází ze starého hereckého rodu, který založil herec Hynek Mušek (1812–1894), jehož dcera Josefa se vdala za herce Ondřeje Červíčka a jejich syn Václav se oženil s herečkou Annou Budinskou. Jejich dcera Hermína Červíčková se vdala za herce Rudolfa Böhma, který si změnil jméno na Hrušínský a narodil se jim syn slavný herec Rudolf Hrušínský (1920–1994). Herectví se věnuje také starší bratr Rudolf Hrušínský a dcera Kristýna Hrušínská.
- Spolu s manželkou, herečkou Miluší Šplechtovou založili Divadlo Na Jezerce.
- Známý je z řady filmů např. Dívka na koštěti, Můj brácha má prima bráchu, Jak se budí princezny, Lásky mezi kapkami deště, Konec starých časů, Ceremoniář, Jezerní královna, Habermannův mlýn, Kožené slunce, Kráska v nesnázích...
- V roce 2010 získal Ocenění MČ Praha 4 a v roce 2014 byl jmenován Čestným občanem Prahy 4.

Fotografie: archiv rodiny Hrušínských a Divadla Na Jezerce